

Zenei tábor Csongrádon

Ma, vasárnap nyílik Csongrádon három megye, Csongrád, Békés és Bács-Kiskun 110 zeneiskolai tanulójának egyhetes nemzetközi zenei tábora. A negyedik alkalommal szervezett foglalkozásokat Rohmann Imre, Arató Szilvia, Gyermán István és Gyermán Istvánné a csehszlovákiai Prágai trió tagjai, valamint Weninger Richárd vezetnek.

Két hangverseny is szerveztek, június 17-én Csongrádon, 20-án pedig Szegeden.

Gyorsmérés

Eredményes volt az ünnepi könyvhét

— Bár végleges adatok még nincsenek birtokunkban, azt tudjuk már, hogy az idei ünnepi könyvhéten csaknem 120 millió forintnyi könyv kelt el, a tavalyinál mintegy 20 százalékkal több — mondotta Gábor Viktor, a Kulturális Minisztérium kiadói főigazgatója.

— Úgy ítéljük meg, hogy ez az eredmény — figyelem-

be véve az árváltozásokat is — minimális mennyiségi forgalomnövekedést takar. A fővárosban, az Állami Könyvterjesztő Vállalat üzleteiben, könyvsátrajnál a tavalyinál 10 millió forinttal, 21 százalékkal több könyv — összesen 57 millió forintnyi — talált gazdára. A vidéki Állami Könyvterjesztő, a Művelt Nép mintegy 43 millió forint forgalmat ért el, amely az előző évinél 25 százalékkal több. A szövetkezeti könyvesboltok pontos forgalmi eredményét ma még nem ismerjük, számításunk becslült adat; eszerint ezekben az üzletekben mintegy 15 százalékkal nőtt az előző évihez viszonyítva a forgalom; s így elérte a 18 millió forintot.

— Az ünnepi könyvhét sikeréhez nagyban hozzájárult, hogy a 95 könyvheti újdonság 2,5 millió példányban, időben, zavaroktól mentesen eljutott az ország könyvesboltjaiba. Elmondhatjuk: a könyvvásárlók a könyvhét célkitűzéseinek megfelelően alakult.

— Az idei könyvhétnek is sikerét elvették, a már hagyományos antológiák: a Körkép '80, a Rivalda 78-79 és az Írószemmel 1979; a többi kelendő kötethez — Nagy László, Szentmihályi Szabó Péter, Tandori Dezső, Ráth-Végh István, Goldzher Ignác, Janikovszky Éva, Bojár Sándor, Slawomir Mrozek, Joyce Carol Oates könyveihez — hasonlóan már az első napokban elfogytak. A sikerkönyvek kapcsán megjegyzem, hogy Moldova György könyve iránt rendkívül érdeklődésre számítottunk, de a tervezett 100 ezres példányszámot reálisnak tartottuk, s a könyv mégis teljesen elfogyott.

Az ünnepi könyvhét végére több helyütt hiánycikké vált egyebek között a fiatal magyar prózáiról és a fiatal magyar költőkről írott két tanulmánykötet, a Kalevala, Örkény István, Németh László, Ottlik Géza, Babits Mihály, Mocsár Gábor, Szabó Magda, Páskándi Géza, Tóth Judit, Bernard Malamud, Graham Greene és Herman Ottó kötete. Végig nagy érdeklődés kísérte Vaszilij Suksin művét, a mai szovjet drámákat közreadó könyvet, s a Magyar Néprajzi Lexikon harmadik kötetét is.

— Lényeges tapasztalata az idei könyvhétnek, hogy kulturális életünk jelentős eseményének társadalmi rangja tovább erősödött. Párt-, állami, társadalmi szervek képviselőinek jelenlétében nyitották meg az ország több pontján a könyvhétet.

(MTI)

Nemzetiségi hetek

Idén júliusban is megrendezik a Nógrád megyei nemzetiségi heteket. A gazdag kulturális program kiemelkedő eseménye lesz a rétsávi szlovák és német nyelvű könyv- és hangmez-kiállítás, a bányai nemzetiségi háznak a szlovák kultúra helyi tárgyi emlékeiből összeállított tárlata, az öntvényes nemzetiségi néptánc-csoportok, kórusok nézsei találkozója, valamint a megyei amatőr képzőművészeti tábor Bánkon.

A nógrádi nemzetiségi hetek a bányai nemzetiségi fesztivállal fejeződnek be. Az augusztus 3-i felvonuláson és a tó víziszipadán megrendezésre kerülő műsorban a Nógrád megyei nemzetiségi együtteseken kívül részt vesz a szlovák szövetség társbányái és a német szövetség városi együttese. A fesztiválra szlovákiai és NDK-beli népi együtteseket is várunk.

Győri Imre

Kimeríthetetlen forrás a nép művészete*

A fazekasság a legősibb mesterségek egyike. Szerte a világon sokféle nép, sokféleképpen alakította legősibb és legolcsóbb nyersanyagát, az agyagot, hogy célszerűen a maga szolgálatába állítsa azt. Ember és agyag első találkozása óta él a fazekasokban az a törekvés, hogy úgy formálják az agyagot a maguk kedvére és hasznára, hogy örömük is teljék benne. Annak is, aki készíti, annak is, aki használja. Így volt és így van ez Hódmezővásárhelyen is, ahol ez a szép népművészeti ág új reneszánszát éli.

A vásárhelyi kerámi 200 éves múltja során mindig a népművészet méltó reprezentálója volt, s többször is megújított. A szép hagyományokat először 1912-ben több jól ismert vásárhelyi művész: Endre Béla, Tornyai János, Pásztor János, Kallós Ede és mások elevenítették fel, amikor létrehozták a Majolika Telepet, s megmentették a hanyatló fazekasiart és vele annak szakmai és művészi értékét. A hajdani telep ma az Alföldi Porcelángyár része, s az ott dolgozó majolikafestők ma is bátran merítnek a népművészet helyi hagyományaiából.

Ez a kiállítás a vásárhelyi népművészeti kerámi mai, második nagy megújulását tükrözi. Azt példázza, hogy szerencsésen találkozott a Népi Iparművészeti Tanács ösztönzése az Agyag és Szilikát Ipari Szövetkezet készségével és jó helyzetfelismerésével, a Háziipari és Népi Iparművészeti Szövetkezetek Országos Szövetségének segítségével az állam sokoldalú támogatásával, a népművészet helyi hagyományait kutató szövetkezet tagjai pontos és lelkiismeretes munkájával.

A vásárhelyiek hallottam, hogy a régi fazekas dinasztiák szinte kihaltak már, csak két régi mester tevékenykedik a városban. Sem ők, sem a nagyobb sorozatokat előállító Majolika Gyáregység nem tudnák a megőrzésre érdemes formák, minták teljes választékát fenntartva, a jelentkező igényeket kielégíteni. Pontos szerepe volt és van tehát az itt kiállított szövetkezetnek, amely — bátran építve tervezőjének, Nagy Bélának szellemi kutatómunkájára — megközelítően 900 féle szürített vásárhelyi népművészeti kerámiával tudja gazdagítani a termékek választékát.

A legszebb darabok e kiállításban láthatók. Nem érzem magam hivatottnak arra, hogy a népművészeti remekeket elemezsem, azt taglaljam, hogyan őrzik a régi tabáni, újvárosi és csuci városrészek tálas- és fazekasmestereinek hagyományait. Inkább arról szólnék, amit e szép alkotások pusztán jelenlétükkel felidéznek.

A tárgyak olykor többet, olykor kevesebbet árulnak el az avatatlanak születési körülményeiről. Pedig életünk nagy változásairól tanúskodhatnak. Azok a formák, azok a minták, amelyek régen egy-egy tálas, fazekas család szinte személyes tulajdonának számítottak, ma megújulva élnek tovább, de immár a közösség alkotásaiban. Ami pedig régen a legszegényebb osztályok használati tárgya volt, az ma a lakások díszé. Új színt visznek az emberek környezetébe, s a maguk módján örömet szereznek a szepet szeretőknél. És nem kevés emberről, nem kevés lakásról van szó, hiszen az elmúlt évtizedekben a fél ország új otthonba költözött.

Érdemes arra is gondolni, hogy a népi kerámia készítése sajátos értékalkotó tevékenység. A cserepek, majolikák ára legkevésbé a felhasználó anyag mennyiségétől, árártól függ, sokkal inkább az alkotó ember fantáziájától, ügyességétől. Ez a szellemi erőforrás Vásárhelyen kéznél van, adott a szorgalmas és ügyes kéz is, és finom agyagnak sincsenek híján. Szigorúan gazdasági megközelítésben úgy is fogalmazhatók, hogy a kerámia gazdaságos termék. Hozzá lehet tenni: ez a szövetkezet ipari kerámiákat is előállít más üzemek számára, s termékeivel jelentős importmegtakarítást tesz lehetővé.

Az itt látható sok szép kerámia mögött ott van a hagyomány, ott a művészet öröme és ott vannak a gazdasági mutatók összefüggései is. Kifejezője száz-egynéhány vásárhelyi ember életkörülményé-

nek, tevékenységének, a 46 Csongrád megyei ipari szövetkezetben tevékenykedő 11 ezernyi dolgozó eredményeinek. Még tágabb értelemben: érzékelhetővé teszi a kisipari szövetkezetek szerepét, jövőjét társadalmunkban.

Az itt kiállított Agyag- és Szilikát Ipari Szövetkezetnek 160 tagja van, Népművészeti és ipari kerámiákat készítenek, nagyjából fele-fele arányban, és mintegy 25 millió forint a teljes árbevételük. Nyereségük évente — legalábbis 1980-ig — elérte az árbevétel 25 százalékát. Ez az arány nagyon jónak mondható, kétszerese a Csongrád megyei átlagnak, s országosan is elismerésre méltó.

A szövetkezet jövője megalapozott. Az elmúlt esztendők beruházásának köszönhető, hogy egyetlen esztendő alatt — változtatlan létszám mellett — a termelési érték megkétszereződött. Termékszerkezete — amelyről manapság olyan sok szó esik országwide — igen jó arányokat tükröz. Választéka gazdag, keresett cikkek gyárt, nyersanyaga van és a szakmai utánpótlás öröndetesen gyarapszik, 45 szakmunkástanulójuk van.

Ez a szövetkezet

szerezény, de fontos szerepet tölt be a Csongrád megyei ipari szövetkezetek sorában. Huszonötmillió forintos termelési értékük századrésze a többiek 2,5 milliárdjának. Szűkebb pártjájukban tehát — ahol a szövetkezeti ipar az országos átlagot meghaladva 11-12 százalékos részarányt képvisel a megye szocialista iparában — az itt kiállított nem tartoznak a — hogy úgy mondjam — „nagyok” közé. De néhány területen sokan tanulhatnak tőlük: jó a helyzetfelismerésük, nagy az ügyszeretet e kollektívában. Dicséretes, hogy a szövetkezet fejlődése jól illeszkedik az ágazati, a megyei és a városi tervekhez. A gazdasági tevékenységnek messze túlmutat a tagságnak az a döntése is, hogy alapszabályukban kötelezték magukat a hődmezővásárhelyi tájleltető népművészeti kerámiamotívumok gyűjtésére, alkalmazására, megővésére, a mai lakáskultúrába való illesztésére.

Ez a szép kiállítás kedvező lehetőséget kínál arra is, hogy néhány szót ejtsék az ipari szövetkezetek távlatáról. Ismeretes, hogy a párt- és az állami vezetés gazdasági munkájában régóta számol és a jövőben is számolni fog az ipari szövetkezetek tevékenységével. Ezek jól beépültek a népgazdaság szervezetebe, fontos szerepet töltenek be a lakosság ellátásában, sőt a külkereskedelemben is. Jelentős a lakosság részére végzett javító-szolgáltató tevékenységük. Aktívan vesznek részt a lakásépítési program megvalósításában is. Ezek a kis- és középzemek igyekeznek rugalmasan, viszonylag gyorsan alkalmazkodni a változó piaci igényekhez, tevékenységükre szükség volt és ezután is szükség lesz. Jövőjüket illetően pártunk XII. kongresszusának határozata is rendkívül egyértelműen foglalt állást. Idézem: „A szövetkezetek fontos szerepet töltenek be gazdasági életünkben. Szövetkezetpolitikánkat folytatva a jövőben is arra törekszünk, hogy a mezőgazdasági, ipari, fűgyasztási, értékesítési, takaréki, lakásépítési és fenntartó szövetkezetek — a népgazdasági és a társadalmi célokkal összhangban — fejlődjenek, eredményesen szolgálják tagságuk érdekét, javítsák termelésük gazdaságosságát, szolgáltatásaik minőségét, kulturáltságát.”

A kiállítás látóival magukért beszélnek. Mély meggyőződése, hogy a Fővárosi Művelődési Ház vezetőinek az a tiszteletreméltó vállalkozása, hogy helyet adtak a hődmezővásárhelyi népművészeti kerámiai kiállításnak, helyes és jó döntés volt. Elősegíti, hogy új igények szülessenek, a meglévők formálódjanak, erősödjék a tenniakarás, gyarapodjék a kezdeményezőkből önbizalom, hogy jó úton járunk, amikor a népművészet kimeríthetetlen kincsesládához nyúlunk vissza.

Hódmezővásárhely

a többi közt arról is nevezetes, hogy lakosai az artézi kutak nem apadó, tiszta vizét isszák. Ilyen tiszta és kimeríthetetlen forrás a nép művészete is. Erőt és biztatást nyer a ma tennivalóhoz, aki a szép hagyományokhoz alkotóan visszanyúl, megőrzi, továbbfejleszti azokat. Öszintén kívánom, hogy ezek a tiszta források Hódmezővásárhelyen és az ország más vidékein is bőven buzogjanak.

A Kincskereső nyáron

A Szegeden szerkesztett Kincskereső, a 10-14 évesek irodalmi és művészeti folyóirata az iskolai tanévhez igazodva a nyári szünidő három hónapjában nem jelenik meg. Am téltársról szó sincs. Nemcsak az őszi számok előkészítése folyik, de befejezéséhez közeledik az ötdöntő megrendezésre kerülő Kincskereső-tábor szervezési munkája. Az idén július 3. és 12. között Szegeden a tanyai diákköthön Április 4. után levő épülete fogadja az ország minden részéből azt a 100 gyereket, akik a folyóirat legszorgalmasabb olvasói, a Kincskereső-klubok tagjai. A táborban résztvevők, a Barátom, a könyv pályázat legeredményesebb résztvevői voltak. A hagyományokhoz híven a tábor lakói megismerkednek Szeged nevezetességeivel, irodalmi, művészeti hagyományaival; találkoznak a folyóiratban gyakran szereplő írásokkal, költőkkel; megismerkednek a folyóirat szerkesztés titkaival, a színház és bábozás alapjaival. A tábor idején megjelentetik saját írásaikkal és rajzaikkal a Tábori Kincskeresőt.

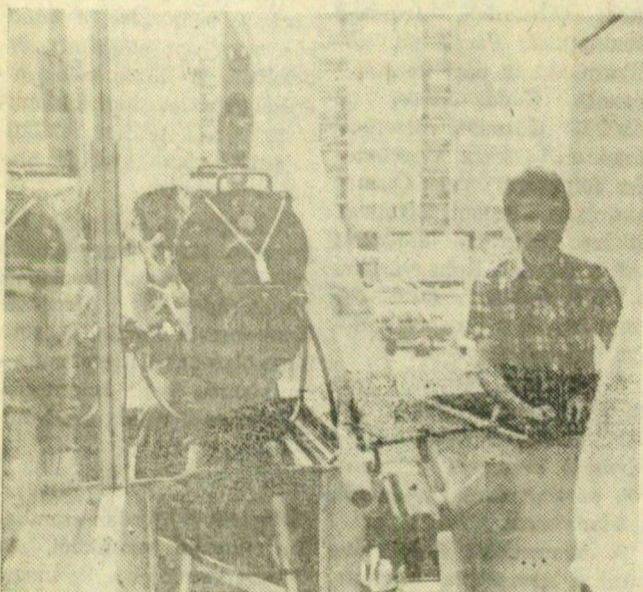
Gyakorlattá válik, hogy a közepén láthatjuk a televízióban.

Televízió szegedi körzeti stúdiójával együttműködve a képernyőn jelenik meg a Kincskereső két szünidei különszáma. Az elmúlt hetekben fejezték be a két idejű produkció felvételeit és utómunkálatait. Az úgy volt... címmel portréfilm készült a tizenévesek legnépszerűbb írójáról, a szegedi születésű Janikovszky Éváról. A félórás filmben az írónő meséi gyerekkori élményeiről, a korabeli Szegedről és megismerkedünk a Kincskeresőnek írt az úgy volt... sorozat néhány darabja. A riporteri szerepet is gyerekek vállalták magukra. A filmet Erdős Pál rendezte, és július közepén kerül képernyőre.

A másik tévés különszám a lakótelepi gyerekek világába vezet el a nézőket. Címe: A mi házunk. Egy tornyház élete elevenedik meg részletekben, sok gyerekszerzővel és a szegedi színház művészeinek közreműködésével. A Tarjánban forgatott vidám, néhol groteszk műsort Horváth Zoltán rendezte. A filmet augusztus közepén láthatjuk a televízióban.

Janikovszky Éva, a gyermekszereplők és a stáb néhány tagja Az úgy volt... felvételén

Molnár F. János felvételén

Kamera a daru kosarában a tarjáni toronyházak között — A mi házunk felvételének egy különleges pillanata

* Az MSZMP KB osztályvezetőjének be-szede a Fővárosi Művelődési Házban rendezett, vásárhelyi kerámiákat bemutató kiállítás megnyitójaként hozott el június 8-án. (A szerk.)